

[Finansministeren.]

Statistik er blevet anmodet om at tilvejebringe oplysning om antallet af ansatte i selve den offentlige sektor. Det er dette sidste tal, der nu foreligger, og som udgør ca. 530.000. Denne opgørelse vil blive gentaget i de kommende år, således at vi får et entydigt og pålideligt udtryk for udviklingen i antallet af offentligt ansatte.

Det er rigtigt, at antallet af offentligt ansatte er steget, og jeg mener, at det har været nødvendigt for en god samfundsudvikling, at vi har haft en stigning. Der var altså den 1. april 1975 godt en halv million offentligt ansatte, når vi regner med beskæftigede i normal arbejdstid. Jeg har heller ikke noget imod at sige, at stigningen indtil de seneste år nok har været noget stærkere, end man i visse situationer har kunnet ønske ud fra økonomiske balancehensyn, og regeringen har derfor også holdt så kraftigt igen med nyansættelser, at antallet af offentligt ansatte reelt stiger med mindre end 1 pct. om året.

Som den første særfordel opregnes den offentlige lønføring. Bemærkningernes oplysninger herom stammer fra et skrift, som Dansk Arbejdsgiverforening udgav for knap 2 år siden — øjensynlig i den hensigt at samle al tænkelig, og jeg havde nær sagt også al utænkelig, kritik mod det offentlige lønninger. Det er dette skrift, forslagsstillerne nu har samlet op.

Jeg vil gerne kommentere de tre mest betydende eksempler på denne påståede lønføring. Det første vedrører arbejderområdet. Her påstås det, at merlønnen for de offentligt ansatte i april 1974 udgjorde fra 4 kr. 53 øre til 7 kr. 53 øre i timen i forhold til privat ansatte. Sådan forholder det sig bare ikke i virkeligheden. Forholdet er nemlig det, at Arbejdsgiverforeningen og altså også forslagsstillerne sammenligner statens faktiske lønninger i hovedstadsområdet med de overenskomstfastlagte mindstesats. Forslagsstillerne spiller helt oplagt på, at den mindre kyndige læser vil hæfte sig mindre ved indholdet af ordet „overenskomstfastlagte“ end ved det mere værdiladede ord „merløn“. Jeg tvivler på, at der i 1974 hos medlemmer af Arbejdsgiverforeningen var så meget som et par tusind ud af de næsten halvandet hundrede tusind ikke-faglærte arbejdere, som

blev aflønnet med denne mindstesats. Med de arbejdsopgaver, der er henlagt til staten, ville det derfor være urimeligt at vente, at staten skulle få kvalificerede medarbejdere til en lønsats, som praktisk taget ikke finder anvendelse på det private arbejdsmarked. Den benyttes tilsyneladende knap nok i de dele af Jylland, hvor løniveauet er måske en tredjedel lavere end de hovedstadslønninger, som forslagsstillerne sammenligning går på.

Staten er i sin lønpolitik gået ud fra en gennemsnitsbetragtning, og derfor er lønnen ens for f. eks. praktisk taget alle ikke-faglærte arbejdere og tjenestemænd i staten. Derved kommer lønnen til at ligge noget højere end den, der betales af de ringest lønnende arbejdsgivere, men der har altid været bred tilslutning i folketinget til, at sådan skulle det også være. Til gengæld ligger statens lønninger så også lavere end dem, der betales af de bedst lønnende arbejdsgivere, og dermed er staten dårligere stillet i konkurrencen om den bedst kvalificerede arbejdskraft.

Sammenholder vi statens lønninger med gennemsnitslønningerne på det private arbejdsmarked, så vil man se, at de ikke-faglærte i København i staten på alle løntrin lønnes ringere end den gennemsnitsløn, som Arbejdsgiverforeningen beregner. Begyndelseslønnen er en fjerdedel under denne gennemsnitsløn, og slutlønnen er en halv snes procent under denne gennemsnitsløn. Anskuer man tallene på denne usægtelig mere realistiske måde, så mister lønføringspåstanden på dette område sin mening.

Når statens lønninger ikke ligger endnu ringere i forhold til de privat ansattes lønninger, så skyldes det stedtillægget, som af forslagsstillerne betegnes som en særfordel for de offentligt ansatte. Lad mig herom blot sige, at stedtillægget har til formål dels at udjævne virkningerne af forskelle i leveomkostninger i de forskellige dele af landet, dels — og især — at gøre det muligt for staten så nogenlunde at tilpasse sig de meget store geografiske lønforskelle, der findes, for så vidt angår de privat ansatte. Fremfor at betegne stedtillægget som en særfordel så ville det være ønskeligt, om gode kræfter kunne enes om at udbygge stedtillægsordningerne så meget, at statens lønninger i de